

ΤΕΥΧΟΣ ΤΡΙΤΟ

αρχεία

ΠΗΓΕΣ ΓΝΩΣΗΣ,
ΠΗΓΕΣ ΜΝΗΜΗΣ

Τα αρχεία στις ελληνικές πόλεις της αρχαιότητας

Ασκήσεις στον πηλό

Άσκηση

Οι γραφείς του ανακτόρου της Πύλου

Κάθε χρόνο τέτοια εποχή στο ανάκτορο της Πύλου οι γραφείς έχουν πολλή δουλειά. Πρέπει να καταγράψουν το περιεχόμενο των αποθηκών του ανακτόρου και να αρχειοθετήσουν τις πινακίδες τους στο αρχείο. Μπορείτε να τους βοηθήσετε;

Χωριστείτε σε ομάδες ανάλογα με το περιεχόμενο των αποθηκών. Υπάρχουν αποθήκες για το λάδι, για το κρασί, για τα όπλα και για τα σκεύη του ανακτόρου (διάφορα πήλινα και μεταλλικά αγγεία).

Φτιάξτε την πινακίδα σας χρησιμοποιώντας καλλιτεχνικό πηλό ή πλαστελίνη. Πλάστε το υλικό σας δίνοντάς του σχήμα σελίδας τετραδίου, όπως βλέπετε στην εικόνα. Χαράξτε στην επιφάνεια της πινακίδας οριζόντιες γραμμές όπως συνήθιζαν οι γραφείς της Μυκηναϊκής εποχής. Για να γράψετε πάνω στην πινακίδα χρησιμοποιήστε ένα μυτερό καλάμακι.

Καταγράψτε στην πινακίδα σας το περιεχόμενο της κάθε αποθήκης χρησιμοποιώντας τα συλλαβογράμματα της Γραμμικής Β' γραφής. Πλάι στην κάθε λέξη γράψτε το ιδεόγραμμά της για να διαβάζεται πιο εύκολα η πινακίδα σας και, τέλος, συμπληρώστε την ποσότητα των αντικειμένων ή των προϊόντων που καταγράψατε, όπως στο παράδειγμα.

Παράδειγμα

Η Χ Α

Π

Τ

ΣΙ ΤΑ ΡΙ ιδεόγραμμα σιταριού 12 λίτρα

Αφού στεγνώσουν οι πινακίδες σας, συγκεντρώστε τες και χωρίστε τες ανάλογα με το περιεχόμενό τους (π.χ. λάδι, κρασί, σπαθιά, κύπελλα κλπ.). Για να αρχειοθετήσετε τις πινακίδες τοποθετήστε τες σε χωριστά ψάθινα καλάθια (ή χαρτονένια κουτιά). Φτιάξτε μικρές στρογγυλές πινακίδες (ετικέτες) με το ιδεόγραμμα του αντικειμένου που καταγράφεται στα κείμενα των πινακίδων. Ανοίξτε μια τρύπα στο πάνω μέρος των μικρών πινακίδων, περάστε ένα κορδόνι και δέστε τις ετικέτες έξω από το κάθε καλάθι.

Οι πινακίδες σας είναι σωστά αρχειοθετημένες; Για να βεβαιωθείτε, ζητήστε από τους γραφείς μιας άλλης ομάδας να τις εντοπίσουν ψάχνοντας τις ετικέτες των καλάθιων. Αν τις βρουν εύκολα... συγχαρητήρια! Ολοκληρώσατε την αρχειοθέτηση με επιτυχία.

Οδηγίες για μαθητευόμενους γραφείς

Η Γραμμική Β' είναι συλλαβική γραφή, δηλαδή το κάθε «γράμμα» της ισοδυναμεί με μία συλλαβή.

Για να γράψετε μία νεοελληνική λέξη με Γραμμική Β' πρέπει να αναλύσετε τη λέξη σε συλλαβές. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να ξεχάσετε τους δικούς μας κανόνες ορθογραφίας, αφού δεν υπάρχουν συλλαβογράμματα για τα η, υ, ει, οι, αι, ω, ούτε τελικό σίγμα.

Επίσης, δεν υπάρχουν συλλαβογράμματα με τα σύμφωνα λ, χ, φ, θ, δ. Αντικαταστήστε τα με παραπλήσια συλλαβογράμματα ως εξής:

Συλλαβογράμματα με λ → συλλαβογράμματα με ρ

Συλλαβογράμματα με χ → συλλαβογράμματα με κ

Συλλαβογράμματα με φ → συλλαβογράμματα με π

Συλλαβογράμματα με θ → συλλαβογράμματα με τ

Συλλαβογράμματα με δ → συλλαβογράμματα με ντ

Για να γράψετε συλλαβές με δύο ή τρία σύμφωνα και ένα φωνήεν, όπως για παράδειγμα συμβαίνει στη λέξη άνθρωπος, θα πρέπει πρώτα να αναλύσετε τη συλλαβή αυτή σε επιμέρους συλλαβές, προσθέτοντας ανάμεσα στα σύμφωνα το φωνήεν της αρχικής συλλαβής. Για να το καταλάβετε δείτε το παράδειγμα.

Παράδειγμα

Ἄνθρωπος = A NO TO PO ΠΟ

Για να γράψετε συλλαβές με τα διπλά σύμφωνα ψ και ξ θα χρησιμοποιήσετε συλλαβές με πσ και κσ και θα τις αναλύσετε όπως εξηγήσαμε παραπάνω.

Παράδειγμα

Ξέρω = KE ΣΕ ΡΟ

Εφαρμόζοντας αυτούς τους απλούς κανόνες, είστε έτοιμοι να εργαστείτε στο αρχείο του ανακτόρου της Πύλου.

Καλή διασκέδαση!

Γραμμική Β' γράφη

Συλλαβογράμματα									
Α	Η	Ε	Α	Ι	Ψ	Ο	Β	ΟΥ	Α
ΝΤΑ	Τ	ΝΤΕ	Χ	ΝΤΙ	Τ	ΝΤΟ	Γ	ΝΤΟΥ	Χ
ΠΑ	Η	ΠΕ	Χ			ΠΟ	Ρ		
ΚΑ	Θ	ΚΕ	Χ	ΚΙ	Β	ΚΟ	Ρ	ΚΟΥ	Χ
ΜΑ	Χ	ΜΕ	Ρ	ΜΙ	Β	ΜΟ	Χ	ΜΟΥ	Χ
ΝΑ	Τ	ΝΕ	Χ	ΝΙ	Χ	ΝΟ	Χ	ΝΟΥ	Α
ΠΑ	Τ	ΠΕ	Ο	ΠΙ	Α	ΠΟ	Ρ	ΠΟΥ	Α
ΚΟΥΑ	Χ	ΚΟΥΕ	Α	ΚΟΥΙ	Α	ΚΟΥΟ	Τ		
ΡΑ	Τ	ΡΕ	Υ	ΡΙ	Α	ΡΟ	Τ	ΡΟΥ	Υ
ΣΑ	Υ	ΣΕ	Μ	ΣΙ	Α	ΣΟ	Ο	ΣΟΥ	Ε
ΤΑ	Χ	ΤΕ	Χ	ΤΙ	Α	ΤΟ	Τ	ΤΟΥ	Ο
ΒΑ	Η	ΒΕ	Ο	ΒΙ	Α	ΒΟ	Α		
ΖΑ	Ρ	ΖΕ	Ο			ΖΟ	Α		

Ιδεογράμματα			
ΠΡΟΒΑΤΟ	Κ	ΚΡΟΚΟΣ	Κ
ΚΑΤΣΙΚΑ	Τ	ΛΕΚΑΝΗ	Ο
ΓΟΥΡΟΥΝΙ	Κ	ΚΟΥΤΑΛΙ	Ο
ΑΓΕΛΑΔΑ	Κ	ΥΔΡΙΑ	Ο
ΑΛΕΥΡΙ	Τ	ΤΡΙΠΟΔΙΚΟ	Α
ΣΤΑΡΙ	Α	ΑΙΤΕΙΟ	Α
		ΡΗΧΟ ΑΙΤΕΙΟ	Ο
ΕΛΙΕΣ	Μ	ΑΜΦΟΡΕΑΣ	Ο
ΚΡΙΘΑΡΙ	Υ	ΚΥΠΕΛΛΟ	Ο
ΦΡΟΥΤΑ	Θ	ΜΕ 2 ΛΑΒΕΣ	Ο
		ΦΙΑΛΗ	Ο
ΛΑΔΙ	Χ	ΔΟΧΕΙΟ	Ο
ΚΡΑΣΙ	Α	ΚΥΔΙΚΑ	Ο
		ΜΕ 2 ΛΑΒΕΣ	Ο
ΜΕΛΙ	Χ	ΚΥΠΕΛΛΟ	Ο
		ΜΕ 1 ΛΑΒΗ	Ο
ΤΥΡΙ	Ο	ΠΙΘΑΡΙ	Ο
ΣΥΚΙΑ	Υ	ΠΡΟΧΟΥΣ	Ο
ΕΛΑΙΟΔΕΝΤΡΟ	Χ	ΔΙΣΚΟΣ	Ο
		ΜΕ 2 ΛΑΒΕΣ	Ο

Αριθμοί	Μονάδες μέτρησης		
1	Ι	α. Βάρους	β. Σιτηρών
10	—	30 κιλά	12 λίτρα
100	Ο	1 κιλό	2 λίτρα
1.000	Ο	250 γραμμάρια	1/5 λίτρο
10.000	Ο	20 γραμμάρια	
		3 γραμμάρια	

Γενική επιμέλεια:

Γεράσιμος Νοταράς, Επικεφαλής Ιστορικού Αρχείου Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος
Στέλλα Χρυσουλάκη, Αρχαιολόγος, Προϊσταμένη Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Επιμέλεια έκδοσης:

Εύη Πίνη, Αρχαιολόγος, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Κείμενα:

Εύη Πίνη, Αρχαιολόγος, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Διορθώσεις νεοελληνικών κειμένων:

Φωτεινή Κορδού, Στέφανος Στεφάνου, Επιμελητές εκδόσεων, Ιστορικό Αρχείο ΕΤΕ

Ηλεκτρονική – καλλιτεχνική επιμέλεια:

Σπήλιος Πίστας, Γραφίστας, Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων και Επικοινωνίας ΥΠ.ΠΟ.Τ.

Copyright © Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα 2009

ISBN: 978-960-214-864-8, 978-960-88264-8-9

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΟΥΣΕΙΩΝ, ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ